

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 31 MEI 1927.

Wetsontwerp

waarbij rechtspersoonlijkheid wordt verleend aan de inrichtingen van hooger onderwijs en aan de landbouwkundige proefstations die van den Staat afhangen ⁽¹⁾.

VERSLAG

NAMENS DE BESTENDIGE COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSCHE ZAKEN,
HET ONDERWIJS, KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN ⁽²⁾,
UITGEBRACHT DOOR DEN HEER BOUCHERY.

MIJNE HEEREN,

Het wetsontwerp, dat de Minister van Landbouw aan de goedkeuring van de Kamers heeft onderworpen en dat aan onze vergadering werd overgemaakt door den Senaat, heeft voor doel rechtspersoonlijkheid te verleen en aan de inrichtingen van hooger onderwijs en aan de landbouwkundige proefstations die afhangen van den Staat.

In de Memorie van Toelichting heeft de Regeering de gronden aangegeven die het door het ontwerp nagestreefde doel volkomen billijken :

1) Met het oog op den graad van ontwikkeling die sommige landbouwinrichtingen thans hebben bereikt, schijnt het verleen en van rechtspersoonlijkheid een onmisbare maatregel voor hunne uitbreiding in de toekomst. Er zijn inrichtingen uit te breiden, zekere vergoedingen te heffen voor opzoeken en studiën ondernomen op verzoek van particulieren of landbouwverenigingen, producten te verkoopen, contracten te sluiten, enz. Het bezit van rechtspersoonlijkheid zal aan deze inrichtingen toelaten al deze verrichtingen te doen onder voorwaarden die gunstiger zijn voor de nuttige uitslagen.

2.) Anderzijds is het wenschelijk dat de vereenigingen, dat de particulieren zelf, aan de inrichtingen voor landbouwkundige studiën en opzoekingen zouden kunnen deelnemen door vergoedingen of schenkingen. Door rechtspersoonlijkheid te geven aan de instellingen van hooger onderwijs of van wetenschappelijke opzoekingen, en hun bijgevolg het recht te verleen en om een eigen erfvermogen te bezitten, bevordert men de begiftigingen, de schenkingen, de stichtingen van beurzen en prijzen ten voordeele dezer instellingen en aldus

(1) Wetsontwerp overgemaakt door den Senaat, n° 183 (1924-1925).

(2) De Commissie, voorgezeten door den heer Lemonnier, bestond uit de heeren Blavier, Bouchery, Cocq, Declercq, Destrée, Doms, Heyman, Melckmans, Merlot, Ramaekers, Rombauts, Siffer, Vandeveld (Jos.), Van Isacker.

ontlast men de begrooting van den Staat van alles wat de particulieren en de vereenigingen op zich willen nemen.

3) De gelijksoortige vrije inrichtingen kennen reeds de weldaden van de rechtspersoonlijkheid. Het is dienvolgens logisch en billijk dezelfde gunst te verleen en aan de inrichtingen die van den Staat afhangen.

Er dient op gewezen dat het ontwerp niet op dezelfde wijze rechtspersoonlijkheid verleent aan al de inrichtingen van landbouwonderwijs en landbouwkundige opzoekingen.

Aan vier daarvan verleent het dit van rechtswege. Het zijn de Rijkslandbouw-Instituten te Gent en te Gembloux, het Hooger Staatsnormaalinstituut voor landbouwhuishoudkunde, te Laken, het Rijksstation voor opzoekingen tot veredeling der planten te Gembloux.

Voor de andere inrichtingen, namelijk de Rijksveeartsenijschool te Cureghem, de Landbouw- en Tuinbouwscholen en de stations voor landbouwkundige opzoekingen, bepaalt het ontwerp dat deze rechtspersoonlijkheid kunnen ontvangen bij Koninklijk besluit.

Uit de verklaringen die uwe Commissie daarover meende te moeten vragen aan den Minister van Landbouw, blijkt dat dit onderscheid van procedure in het verleen en van rechtspersoonlijkheid op de volgende gronden steunt :

1° Het wetsontwerp verleent rechtspersoonlijkheid aan de inrichtingen die het hebben gevraagd ; het moet ze niet opleggen aan deze welke er thans de voordeelen niet van waardeeren ;

2° De bepaling krachtens dewelke « de andere » de rechtspersoonlijkheid zouden kunnen verkrijgen bij Koninklijk besluit naar gelang de behoeften, laat niet alleen toe deze te verleen en aan een reeds bestaande inrichting, maar ze eventueel ook te verleen en aan deze waarvan de oprichting in de toekomst zou noodzakelijk blijken.

Artikel 8 van de wet van 19 December 1864 betreffende de stichtingen ten voordeele van het openbaar onderwijs of ten voordeele van beurshouders, zegt dat « de schenkingen ten voordeele van het openbaar onderwijs in eene van den Staat afhangende inrichting, of ten voordeele van een gelijkaardige inrichting, worden geacht gedaan te zijn aan den Staat. »

Artikel 3 van het ontwerp doet de toepassing van deze bepaling wegvallen voor de inrichtingen die volgens het ontwerp rechtspersoonlijkheid verkrijgen. Het is een logisch gevolg van het verleen en der rechtspersoonlijkheid.

Op een stem na, heeft de Senaat het ontwerp eenparig aangenomen.

Met eenparigheid van stemmen, heeft ook uwe Commissie hare instemming met het ontwerp betuigd.

De Verslaggever,

D. BOUCHERY.

De Voorzitter,

M. LEMONNIER.

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 31 MAI 1927.

Projet de loi

accordant la personnalité civile aux établissements d'enseignement supérieur et aux stations de recherche d'intérêt agricole relevant de l'État (1).

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION PERMANENTE DE L'INTERIEUR, DE L'ENSEIGNEMENT, DES SCIENCES ET DES ARTS (2), PAR M. BOUCHERY.

MESSIEURS,

Le projet de loi soumis à l'approbation des Chambres par M. le Ministre de l'Agriculture et transmis à notre Assemblée par le Sénat, tend à accorder la personnalité civile aux institutions d'enseignement et de recherches agronomiques relevant de l'État.

Dans l'exposé des motifs, le Gouvernement donne les raisons qui justifient entièrement le but poursuivi par le projet. Indiquons-les ici :

1) Au stade de développement que certaines institutions d'intérêt agricole ont atteint aujourd'hui, la personnification juridique apparaît comme une mesure indispensable à leur extension future. Il y a des installations à développer, certaines rémunérations à percevoir pour des recherches et études entreprises à la demande de particuliers ou des associations agricoles, des produits à vendre, des contrats à conclure, etc. La possession de la personnalité civile permettra à ces établissements de faire toutes ces opérations dans des conditions meilleures pour le rendement de leurs efforts ;

2) Il est désirable que les associations, que les particuliers eux-mêmes puissent s'intéresser au développement des institutions d'études et de recherches agricoles par l'octroi de rémunérations ou de libéralités. Donner la personnalité civile aux institutions d'enseignement supérieur ou de recherches scientifiques, et, partant, leur accorder le droit de posséder un patrimoine propre, c'est susciter les donations, les fondations, les créations de bourses et de prix en faveur de ces établissements et, conséquemment, décharger le budget de l'État de tout ce que les particuliers et les associations voudront bien assumer ;

(1) Projet de loi transmis par le Sénat, n° 183 (1924-1925).

(2) La Commission, présidée par M. Lemonnier, est composée de MM. Blavier, Bouchery, Cocq, Declercq, Destrée, Doms, Heyman, Meekmans, Merlot, Ramackers, Rombaux, Siffer, Vandeveld (Joseph), Van Isacker.

3) Les institutions libres similaires jouissent déjà des bienfaits de la personnalité civile. Il est, par conséquent, logique et équitable d'étendre la même faveur aux établissements relevant de l'État.

* *

Il y a lieu de remarquer que le projet de loi n'étend pas de la même manière le bénéfice de la personnalité civile à toutes les institutions d'enseignement et de recherches agronomiques.

Il l'accorde de droit à quatre d'entre elles. Ce sont les Instituts agronomiques de l'État à Gand et à Gembloux, l'Institut normal supérieur d'enseignement ménager agricole de l'État, à Laeken, la Station de recherches pour l'amélioration des plantes de l'État, à Gembloux.

Pour les autres établissements, notamment l'École de Médecine vétérinaire de l'État à Cureghem, les Écoles d'agriculture et d'horticulture et les stations de recherches d'intérêt agricole, le projet stipule que la personnalité juridique pourra leur être accordée par arrêté royal.

Il résulte de précisions que votre Commission a estimé utile de demander à ce sujet à Monsieur le Ministre de l'Agriculture que la différence de procédure pour l'octroi de la personnalité civile se justifie par les considérations suivantes :

1° Le projet de loi accorde la personnification civile aux institutions qui l'ont sollicitée ; il ne doit pas l'imposer à celles qui, actuellement, n'en apprécient pas les avantages ;

2° La disposition en vertu de laquelle « les autres » pourraient obtenir la personnification par arrêté royal, au fur et à mesure des besoins, permet non seulement d'accorder celle-ci à un organisme déjà existant, mais encore d'en faire bénéficier éventuellement, celui ou ceux dont la création pourrait être commandée par les nécessités futures.

* *

L'article 8 de la loi du 19 décembre 1864 relative aux fondations en faveur de l'enseignement public ou au profit des boursiers porte que « les libéralités au profit de l'enseignement public dans un établissement dépendant de l'Etat, ou en faveur d'un pareil établissement, sont réputées faites à l'Etat ».

L'article 3 du projet supprime l'application de cette disposition pour les établissements visés par le projet qui obtiennent la personnalité civile. C'est une conséquence logique de la personnification juridique.

* *

Le Sénat a adopté le projet à l'unanimité moins une voix.

Votre Commission a également émis un vote favorable à l'unanimité des membres présents.

Le Rapporteur,

D. BOUCHERY.

Le Président,

M. LEMONNIER.

